

PLANUL NAȚIONAL DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ

COMPONENTA C15: Educație

REFORMA 2: Dezvoltarea unui sistem de servicii de educație timpurie unitar, inclusiv și de calitate

INVESTIȚIA 2: Înființarea și operaționalizarea a 412 servicii complementare pentru grupurile defavorizate.

I2.1: Înființarea, echiparea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile defavorizate - partea de investiții

I2.2: Înființarea, echiparea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile defavorizate - partea de digitalizare

GHIDUL SOLICITANTULUI

Dezvoltarea serviciilor de educație timpurie complementare

Ghidul se adresează tuturor potențialilor solicitanți pentru apelul de proiecte cu titlul Dezvoltarea de servicii complementare de educație timpurie, finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Componenta C15: Educație, Reforma 2: Dezvoltarea unui sistem de servicii de educație timpurie unitar, incluziv și de calitate, Investiția 2: Înființarea, echiparea și operaționalizarea a 412 servicii complementare pentru grupurile defavorizate Măsura I.2.1: Înființarea, echiparea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile dezavantajate - partea de investiții și Măsura I.2.2: Înființarea, echiparea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile dezavantajate.

Vă recomandăm ca, înainte de a începe completarea cererii de finanțare pentru apelurile de proiecte cu titlul PNRR/2022/Componenta C15: Educație/Reforma 2: Dezvoltarea unui sistem de servicii de educație timpurie unitar, incluziv și de calitate/Investiția 2: Schemă de granturi pentru înființarea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile dezavantajate în cele 41 de județe și în municipiul București, să vă asigurați că ați parcurs toate informațiile prezentate în acest document și să vă asigurați că ați înțeles toate aspectele legate de specificul intervențiilor finanțate din fonduri europene aferente PNRR.

De asemenea, vă recomandăm ca până la data limită de depunere a cererilor de finanțare în cadrul prezentelor apeluri de proiecte să consultați periodic pagina de internet www.edu.ro, pentru a urmări eventualele modificări/interpretări ale condițiilor specifice, precum și alte comunicări/clarificări pentru accesarea fondurilor europene aferente PNRR.

Cuprins

CONTEXTUL APELULUI	3
1. INFORMAȚII DESPRE APELUL DE PROIECTE	5
1.1. Pilonul, componenta, obiectivul general.....	5
Baza legală:	6
1.2. Tipul apelului de proiecte, durata, modalitatea și perioada de depunere a propunerilor de proiecte	8
1.2.1. Perioada de depunere a proiectelor	8
1.2.2. Modalitatea de depunere a proiectelor.....	8
1.3. Activitățile sprijinite în cadrul măsurii.....	8
1.4. Solicitanți eligibili.....	10
1.4.1. Eligibilitatea solicitantului și a partenerilor:	10
1.4.2. Criterii de eligibilitate ale solicitantului:	10
1.5. Eligibilitatea grupului țintă	11
1.6. Sustenabilitatea proiectului	12
1.7. Etapele proiectului	12
1.8. Alocarea apelului de proiecte.....	14
1.8.1. Tipuri de cheltuieli eligibile în cadrul apelului	15
1.8.2. Valoarea maximă a finanțării alocate per proiect	17
1.9. Indicatorii apelului de proiecte	17
2. AJUTORUL DE STAT.....	17
3. ELIGIBILITATEA CHELTUIELILOR.....	18
4. COMPLETAREA CERERILOR DE FINANȚARE	19
Calendarul apelului:	21
5. EVALUAREA ȘI SELECȚIA PROIECTELOR	21
6. CONTRACTAREA ȘI IMPLEMENTAREA PROIECTELOR	22
6.1. Actualizarea documentației tehnico-economice existente	22
6.2. Contractarea proiectelor	23
6.3. Reguli privind implementarea și monitorizarea proiectelor	23
6.4. Documente necesare în etapa de implementare a Contractelor de finanțare	23
6.5. Mecanisme de gestionare a riscurilor de implementare	24
7. MODIFICAREA GHIDULUI SPECIFIC	24
8. TRANSPARENȚA	24
9. PREVENIREA NEREGULILOR GRAVE, A DUBLEI FINANȚĂRI	24
10. RESPECTAREA PRINCIPIULUI „DE A NU PREJUDICIA ÎN MOD SEMNIFICATIV (DNSH)”	25
11. BENEFICIARUL REAL.....	25
12. CONTRIBUȚIA INVESTIȚIEI LA OBIECTIVELE ASUMATE PENTRU REALIZAREA INDICATORILOR DIN DOMENIUL CLIMEI ȘI DIN DOMENIUL DIGITAL.....	25
13. ANEXE	25

CONTEXTUL APELULUI

În ultimii ani s-a pus un accent tot mai mare pe creșterea accesului la educația timpurie, inclusiv prin extinderea educației obligatorii (inițial prin introducerea clasei pregătitoare, începând cu anul școlar 2012-2013, în învățământul obligatoriu, prin care grupa mare pregătitoare pentru școală din învățământul preșcolar a devenit prima clasă a învățământului primar și, ulterior, începând cu 2020, prin conferirea statutului de învățământ obligatoriu grupei mari din învățământul preșcolar).

Conform raportului *Education and Training Monitor 2022 - Country analysis 2022*, educația și îngrijirea timpurie a copiilor continuă să se confrunte cu o participare scăzută și o infrastructură inadecvată. Participarea la educație a copiilor cu vârsta cuprinsă între 3-6 ani a fost în 2020 una dintre cele mai scăzute din UE (78,2%) și a scăzut cu aproximativ 6 puncte procentuale din 2013. În ciuda stimulentele financiare pentru familiile cu venituri mici de a-și înscrie copiii cu vârste între 3 și 5 ani în educația timpurie, rata de participare este în scădere, în special a copiilor romi, care este 27%. Majoritatea grădinițelor sunt situate în zonele urbane, iar peste 90% din creșe, de asemenea, sunt situate în zone urbane (OCDE, 2020). Totodată, România este considerată o țară cu acorduri de concediu pentru creșterea copilului relativ lungi, fapt care afectează participarea generală la educația timpurie, în special pentru copiii sub vârsta de 3 ani (OCDE, 2022).

În momentul de față, rețeaua de creșe, grădinițe și alte servicii de educație și îngrijire timpurie din România nu este suficientă pentru a satisface cererea de locuri. Accesul limitat la educație de calitate al copiilor aparținând unor grupuri defavorizate se datorează mai multor factori, precum:

- comunități izolate, cu drumuri foarte dificile și fără mijloace de transport;
- nivelul scăzut de dezvoltare economică a zonelor;
- situația financiară precară a familiilor, multe dintre ele având ca venit doar alocația de stat pentru copii;
- lipsa de încredere în sistemul educațional;
- analfabetismul parental;
- dificultăți lingvistice, întrucât un număr important de romi au limba rromani ca limbă maternă, iar atunci când copiii ajung la școală cunoașterea limbii române este scăzută, iar aceștia se confruntă cu dificultăți de adaptare la cerințele școlare;
- discriminarea apărută față de minorități.

De asemenea, grădinița este frecventată de un mic procent de copii romi, acesta fiind un factor determinant care contribuie la eșecul școlar. Copiii care merg la școală fără nicio experiență anterioară cu un mediu de învățare structurat întâmpină dificultăți în a ține ritmul cu copiii care frecventează un program obișnuit de grădiniță.

În acest context, în vederea sprijinirii derulării unor activități educaționale, cât mai aproape de domiciliu, pentru copiii cu vârste de până la 6 ani, care nu pot frecventa în mod regulat un serviciu standard (creșă sau grădiniță), din diferite motive de natură culturală, educațională, materială sau de infrastructură (inclusiv aglomerarea serviciilor aflate în apropierea domiciliului și lipsa locurilor) se pot înființa la nivel național servicii de educație timpurie complementare.

Prin investiția PNRR I2, serviciile de educație timpurie complementare vor fi înființate, echipate și operaționalizate în localitățile izolate/defavorizate, unde serviciul standard este insuficient și poate oferi suplimentar tipuri similare de servicii educaționale, ce pot suplini nevoia identificată local, pentru a nu lăsa în afara unei intervenții educaționale specializate niciun copil.

Conform HG nr. 1.604/2022 pentru aprobarea Metodologiei de organizare și funcționare a serviciilor de educație timpurie complementare și modificarea anexei nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, serviciile de educație timpurie complementare se înființează ca structuri ale unităților de învățământ preuniversitar cu personalitate juridică cu nivel preșcolar și/sau antepreșcolar, în localitățile în care nu există suficiente creșe și grădinițe, respectiv:

- în localitățile în care numărul populației școlare, inclusiv al copiilor sub 6 ani, este scăzut și nu funcționează o unitate de învățământ de nivel preșcolar/antepreșcolar cu personalitate juridică;
- în localitățile în care se înregistrează, din cauza aglomerării creșelor și a grădinițelor, un număr semnificativ de cel puțin 20 de cereri de înscriere nesoluționate și în care serviciul standard poate oferi, suplimentar, servicii de educație timpurie complementare.

În acest sens, înființarea unui serviciu complementar presupune identificarea și echiparea a minimum 2 spații/grupe, pentru a putea oferi sprijin educațional copiilor cu vârsta cuprinsă între 0 și 6 ani.

Serviciile de educație timpurie complementare se înființează ca structuri în cadrul unităților de învățământ preuniversitar cu personalitate juridică, cu grupe de nivel școlar și/sau antepreșcolar, sub formă de servicii de tip grădiniță comunitară, servicii de tip ludotecă și/sau grup de joacă, servicii care se oferă în baza unui contract educațional încheiat între părinții sau reprezentanții legali ai copiilor și conducerea unității de învățământ preuniversitar, care are ca structură serviciul de educație timpurie complementară, conform prevederilor art. 86 alin. (1) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru a obține finanțare în cadrul prezentului apel, proiectele trebuie să se încadreze în criteriile de finanțare ale Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Componenta C15: Educație, Reforma 2: Dezvoltarea unui sistem de servicii de educație timpurie unitar, inclusiv și de calitate, Investiția 2: Schemă de granturi pentru înființarea, echiparea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile dezavantajate în cele 41 de județe și în municipiul București, Măsura I2.1 Înființarea, echiparea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile defavorizate - partea de investiții și Măsura I.2.2 Înființarea, echiparea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile defavorizate - partea de digitalizare.

Conform prevederilor Ordinului comun al ministrului educației, al ministrului familiei, tineretului și egalității de șanse, al ministrului muncii și solidarității sociale, al ministrului sănătății și al ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației privind dezvoltarea serviciilor unitare, incluzive, integrate și de calitate pentru educația timpurie nr. 6.424/2022/ 20.129/2023/ 2.257/2022/3.976/2022/25/2023, publicat în Monitorul oficial nr. Nr. 66 din 26 ianuarie 2023, Planurile operaționale anuale de implementare (AOIP) pentru punerea în aplicare a ISFP aferente acestui ordin definesc termenii și responsabilitățile și clarifică aspectele cooperării pentru monitorizarea punerii în aplicare a măsurilor respective. Elaborarea, operaționalizarea și revizuirea Planului operațional se realizează prin raportare la următoarele componente:

- a) acces la educație;
- b) formare și condiții de lucru pentru resursa umană din educația timpurie;
- c) curriculum;
- d) guvernare și finanțare;

e) sisteme de monitorizare și evaluare.

De asemenea, serviciile de educație timpurie complementare sunt organizate și funcționează cu respectarea prevederilor Metodologiei de organizare și funcționare a serviciilor de educație timpurie complementare aprobată prin HG nr. 1.604 din 28 decembrie 2022, publicată în Monitorul oficial nr. 1276 din 30 decembrie 2022, prin care sunt stabilite dispoziții cu privire la:

- Înființarea și acreditarea serviciilor de educație timpurie complementare;
- Organizarea și funcționarea serviciilor de educație timpurie complementare;
- Organizarea serviciilor de educație timpurie complementare;
- Structura anului școlar;
- Înscrierea, transferul, scoaterea din evidență a copiilor în/din serviciile de educație timpurie complementare;
- Asigurarea mediului educațional adecvat în serviciile de educație timpurie complementare;
- Conținutul educativ al activității din cadrul serviciilor de educație timpurie complementare;
- Resursa umană angajată în serviciile de educație timpurie complementare;
- Relația cu părinții și comunitatea;
- Monitorizarea activității din serviciile de educație timpurie complementare.

1. INFORMAȚII DESPRE APELUL DE PROIECTE

1.1. Pilonul, componenta, obiectivul general

Pilonul VI vizează combaterea accesului limitat la educație, în special în ceea ce privește educația timpurie. Crearea unei infrastructuri de calitate, a unui sistem de educație echitabil și a unor servicii esențiale privind oferta educațională, atât în mediul urban, cât și în mediul rural, sunt necesare pentru creșterea calității vieții generațiilor viitoare.

Indicatorul comun de referință, conform Regulamentului Delegat (UE) 2021/2106 al Comisiei din 28 septembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Mecanismului de Redresare și Reziliență prin stabilirea indicatorilor comuni și a elementelor detaliate ale tabloului de bord privind redresarea și reziliența, în care se încadrează sprijinul acordat prin prezentul apel de proiecte este următorul:

- *Capacitatea sălilor de clasă din structurile de îngrijire a copiilor și educaționale noi sau modernizate* - Capacitatea sălilor de clasă în ceea ce privește numărul maxim de locuri în structurile de educație și îngrijire a copiilor preșcolari noi sau modernizate (ISCED 0-6) datorită sprijinului acordat prin măsuri în cadrul mecanismului. Capacitatea sălilor de clasă se calculează în conformitate cu legislația națională, dar nu include profesorii, părinții, personalul auxiliar sau orice alte persoane care pot utiliza, de asemenea, structurile. Instituțiile de educație și îngrijire a copiilor preșcolari, cum ar fi creșele și grădinițele, se referă la cele concepute pentru copii de la naștere până la începutul educației primare (ISCED 0). Structurile educaționale includ școlile (ISCED 1-3, ISCED 4) și învățământul superior (ISCED 5-6). Indicatorul acoperă structurile de îngrijire a copiilor sau educaționale nou construite sau modernizate (de exemplu, pentru creșterea standardelor de igienă și siguranță), iar modernizarea nu include renovarea energetică sau întreținerea și reparațiile.

Componenta 15: Educație a *Planului Național de Redresare și Reziliență al României* constă din 6 subcomponente care abordează principalele provocări din sistemul de educație. Componenta 15

contribuie la abordarea recomandării specifice adresate României cu privire la îmbunătățirea calității și a caracterului incluziv al educației, în special pentru romi și alte grupuri defavorizate, precum și la îmbunătățirea competențelor, inclusiv a celor digitale (recomandarea specifică nr. 3, 2019). De asemenea, componenta abordează recomandarea privind consolidarea competențelor și a învățării digitale și asigurarea accesului egal la educație (recomandarea specifică nr. 2, 2020). Se preconizează că nicio măsură din cadrul acestei componente nu prejudiciază în mod semnificativ obiectivele de mediu în sensul articolului 17 din Regulamentul (UE) 2020/852, ținând seama de descrierea măsurilor și a etapelor de atenuare a efectelor nedorite, prevăzute în Planul Național de Redresare și Reziliență în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ” („Orientările tehnice DNSH”) (2021/C58/01).

Investiția 2: Înființarea, echiparea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile dezavantajate

Obiectivul acestei investiții este de a crește capacitatea sistemului și calitatea serviciilor de educație timpurie, de a îmbunătăți ratele de participare, atât la nivel antepreșcolar, cât și la nivel preșcolar.

Țintele PNRR la îndeplinirea cărora vor contribui măsurile finanțate prin prezentul apel sunt următoarele:

454. R2. Dezvoltarea unui sistem de servicii de educație timpurie unitar, incluziv și de calitate

Rata de participare a copiilor cu vârste cuprinse între 0 și 3 ani la serviciile de educație timpurie va crește cu 4,9 puncte procentuale. Indicatorul „participarea la îngrijirea formală a copiilor cu vârste între 0 și 3 ani” va fi extras din sondajul EU-SILC. Numărul posibil de locuri în cadrul serviciilor standard și complementare nou construite/înființate până la 31 decembrie 2025 este de aproximativ 15.000.

455 R2. Dezvoltarea unui sistem de servicii de educație timpurie unitar, incluziv și de calitate

Rata de participare a copiilor cu vârste cuprinse între 3 și 6 ani la serviciile de educație timpurie va crește cu 3 puncte procentuale. Termen: 2025.

458 I2. Înființarea, echiparea și operaționalizarea a cel puțin 412 servicii complementare ce vor acoperi nevoile identificate la nivel local, cu privire la oferirea de servicii educaționale pentru copiii cu vârsta de 0-6 ani, în special celor din categorii defavorizate. Termen T1: 2024.

Serviciile complementare vor oferi sprijin educațional pentru până la 50 de copii/serviciu cu vârsta cuprinsă între 0-6 ani, fiind vizați la nivel național maximum 15.000 de copii, ca urmare a derulării proiectelor finanțate prin prezentul apel.

Rezultatul estimat în urma implementării apelului de proiecte, respectiv min. 412 servicii complementare înființate și dotate, va sprijini atingerea țintelor de program, respectiv 91% rată de înscriere pentru copiii de 3-6 ani și 19% rată de înscriere a copiilor sub 3 ani. Implementarea investiției va fi finalizată până la 31 martie 2024.

Conform țintelor din Proiectul „România Educată”, România vizează creșterea participării la educația preșcolară a copiilor de până la 3 ani la 30% și la 95% pentru copiii de 4-6 ani până în 2030, prin măsuri finanțate de la bugetul de stat, PNRR, POEO, etc.

Baza legală:

- ⇒ Regulamentul (UE) nr. 241/2021 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență;

- ⇒ Regulamentul Delegat (UE) 2021/2106 al Comisiei din 28 septembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Mecanismului de Redresare și Reziliență prin stabilirea indicatorilor comuni și a elementelor detaliate ale tabloului de bord privind redresarea și reziliența;
- ⇒ Decizia de punere în aplicare a Consiliului de aprobare a evaluării Planului de Național de Redresare și Reziliență al României din 29 octombrie 2021;
- ⇒ Legea nr. 178/2022 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de Redresare și Reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului Național de Redresare și Reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență;
- ⇒ Hotărârea nr. 209/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021, privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de Redresare și Reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020, privind unele măsuri pentru elaborarea Planului Național de Redresare și Reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență;
- ⇒ Ordonanța de urgență nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de Redresare și Reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului Național de Redresare și Reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență;
- ⇒ Instrucțiunile MIPE, pentru Contractele de finanțare semnate după data (publicării) acestora, aplicabile conform legii;
- ⇒ OUG 70/2022 privind prevenirea, verificarea și constatarea neregulilor/dublei finanțări, a neregulilor grave apărute în obținerea și utilizarea fondurilor externe nerambursabile/rambursabile alocate României prin Mecanismul de Redresare și Reziliență și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora și recuperarea creanțelor rezultate;
- ⇒ OME nr. 4143/29.06.2022 pentru aprobarea Standardelor privind materialele de predare-învățare în educația timpurie și a Normativului de dotare minimală pentru serviciile de educație timpurie a copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-6 ani;
- ⇒ HOTĂRÂRE nr. 1.604 din 28 decembrie 2022 pentru aprobarea Metodologiei de organizare și funcționare a serviciilor de educație timpurie complementare și modificarea anexei nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației.

1.2. Tipul apelului de proiecte, durata, modalitatea și perioada de depunere a propunerilor de proiecte

1.2.1. Perioada de depunere a proiectelor

Apelul de proiecte este unul de tip competitiv, cu termen limită de depunere. Solicitanții eligibili pot transmite online proiectele începând cu data de 08 februarie 2023, ora 09:00, până cel târziu pe 07 martie 2023, ora 23:59.

1.2.2. Modalitatea de depunere a proiectelor

În cadrul prezentului apel, proiectele se depun exclusiv online, prin sistemul informatic disponibil la adresa <https://proiecte.pnrr.gov.ro/#/home>, cu respectarea termenului limită de depunere menționat în Calendarul apelului. Perioada de depunere a proiectelor.

Structura cererii de finanțare este prezentată în Anexa 1 la prezentul Ghid.

Data depunerii proiectului este considerată data transmiterii acestuia prin intermediul sistemului informatic.

1.3. Activitățile sprijinite în cadrul măsurii

Investițiile finanțate în cadrul actualului apel vizează dezvoltarea de servicii complementare care vor funcționa în spațiile oferite de comunitate sau în spații oferite de unități de învățământ de stat sau particulare. În cadrul acestor servicii complementare pot funcționa grupuri de joacă, ludoteci și grădinițe comunitare în care se desfășoară activități de stimulare a dezvoltării copiilor cu vârste cuprinse între 0-6 ani.

Conform HG 1.604/2022, activitățile cu copiii din cadrul serviciilor de educație timpurie complementare se organizează pe grupe omogene sau eterogene ca vârstă. Numărul de copii la grupă este în medie de 12 copii, dar nu mai puțin de 8 și nu mai mult de 20.

Structura personalului din cadrul serviciilor de educație timpurie complementare, cu două grupe, constituite conform prevederilor Art. 4, alin (1), din *Metodologia de organizare și funcționare a serviciilor de educație timpurie complementare*, aprobată prin HG 1.604/2022, este formată din:

a) personal didactic

(i) 2 educatoare/profesori pentru învățământul preșcolar sau 1 educatoare și 1 educator-puericultor;

sau

(ii) 1 educatoare și 1 pedagog școlar/instructor-animador/instructor de educație extrașcolară;

b) personal nedidactic: 1 îngrijitoare

Asigurarea personalului didactic de predare din unitățile de învățământ preuniversitar cu grupe de nivel preșcolar și/sau antepreșcolar care au înființat servicii de educație timpurie complementare se realizează cu respectarea standardelor de calitate și a legislației în vigoare, de către inspectoratul școlar în colaborare cu unitatea de învățământ respectivă.

Activitățile eligibile sunt susținute prin următoarele tipuri de servicii:

- a) servicii de educație, îngrijire, protecție și nutriție a copiilor, de tip grădiniță comunitară;
- b) servicii de tip: grup de joacă și/sau ludotecă;
- c) servicii de informare și consiliere a părinților, servicii de terapie logopedică și servicii de asistență psihopedagogică oferite, după caz, de cadrele didactice din cadrul serviciului de educație timpurie complementară și de personalul specializat din cadrul Centrului Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională/centrelor județene de resurse și asistență educațională, denumite în continuare CMBRAE/CJRAE.
- i. Activitățile de învățare din cadrul unei **grădinițe comunitare** sunt aceleași cu cele prezente în planul de învățământ pentru nivelul antepreșcolar și/sau preșcolar, menționate în Curriculumul pentru educație timpurie în vigoare, aprobat prin ordin al ministrului educației.
- ii. Activitățile de învățare din cadrul **unei ludoteci și/sau grup de joacă** sunt:
- a) activități și jocuri de mișcare, individuale sau în grup;
- b) jocuri de socializare;
- c) jocuri senzoriale, individuale sau în grup;
- d) jocuri imitative, individuale sau în grup;
- e) jocuri muzicale și jocuri cu text, în grup;
- f) jocuri didactice și jocuri-exercițiu, individuale sau în grup;
- g) jocuri individuale cu jucăria preferată;
- h) activități artistico-plastice și practice, individuale sau în grup;
- i) povești, lecturi după imagini și altele asemenea, desfășurate în grup;
- j) rutine și tranziții.
- iii. Servicii de informare, consiliere și sprijin pentru părinții/reprezentanții legali/persoana în grija căreia se află copilul, realizate de către personalul din cadrul serviciilor complementare și/sau în parteneriat cu persoanele desemnate din cadrul parteneriatului/rețeaua de suport profesional, astfel:
- a. servicii de informare (cu o frecvență cel puțin bilunară):**
- ex.: vizite la domiciliu de informare, discuții telefonice, întâlniri;
 - ateliere și sesiuni de informare privind importanța educației timpurii;
- b. consiliere și sprijin al părinților (cu o frecvență cel puțin săptămânală):**
- întâlniri, ateliere și sesiuni de consiliere și sprijin familial;
- c. cursuri de educație parentală (un număr de cel puțin 10 părinți/curs).**
- teme privind conștientizarea importanței educației timpurii, dezvoltare a copilului, sănătate, igienă și nutriție sănătoasă.

Pentru a respecta calendarul îndeplinirii țintelor PNRR, planul de achiziții trebuie stabilit astfel încât procedurile să fie finalizate până cel mai târziu la data de 31 ianuarie 2024.

Activitățile cu grupurile țintă din cadrul serviciilor complementare pot începe imediat după finalizarea achizițiilor și dotarea corespunzătoare a spațiilor, cu acordul ISJ-ului/ISMB-ului, după etapa de selectare a personalului didactic/didactic auxiliar.

1.4. Solicitanți eligibili

1.4.1. Eligibilitatea solicitantului și a partenerilor:

În cadrul acestui apel de proiecte, solicitanții eligibili vor aplica sub forma unui **parteneriat stabilit la nivel local**. Acesta va fi alcătuit, **în mod obligatoriu**, din următoarele părți: **o autoritate publică locală și o unitate de învățământ preuniversitar acreditată cu personalitate juridică, publică sau privată**. Parteneriatul poate conține și alte **instituții publice/private**, conform art. 31 din HG nr. 1.604/2022, care pot face parte din **rețeaua de suport profesional**¹, în funcție de nevoia identificată la nivel local. De asemenea, pot face parte din cadrul parteneriatului și **organizații neguvernamentale** care se pot implica în managementul, operarea sau acoperirea totală sau parțială a activităților eligibile, conform cheltuielilor din prezentul ghid.

Serviciile complementare dezvoltate în cadrul proiectului reprezintă structuri ale unității de învățământ de stat/particulare acreditate partener, care le va administra patrimoniul. Spațiile destinate serviciilor complementare pot fi puse la dispoziție de unitățile de învățământ de stat și particulare acreditate, de autoritățile publice locale sau de ceilalți parteneri din proiect. În cazul în care spațiul este nou înființat în cadrul proiectului, în sensul în care se achiziționează o construcție de tip container și/sau este pus la dispoziție de alți parteneri din proiect, alții decât autoritatea publică locală sau unitatea de învățământ, partenerul care pune la dispoziție spațiul (terenul și clădirea) trebuie să-l cedeze unității de învățământ, în baza unor contracte de concesiune sau comodat, pentru a fi folosit gratuit pe toată perioada desfășurării proiectului și în perioada de sustenabilitate a acestuia de minimum 3 ani, exclusiv pentru servicii de educație timpurie. Documentele justificative cu privire la concesiunea/comodatul asupra spațiului trebuie transmise odată cu aplicația și constituie condiție de eligibilitate.

1.4.2. Criterii de eligibilitate ale solicitantului:

Parteneriatul care solicită finanțare în cadrul investiției I2 din PNRR trebuie să demonstreze, la momentul depunerii aplicației, următoarele:

- ⇒ existența unei strategii de dezvoltare la nivel local (care să cuprindă o analiză la nivel local), pentru prezentarea tendinței demografice a zonei și pentru descrierea situației existente în ceea ce privește serviciile de educație timpurie, în care să fie prezentate și măsuri privind dezvoltarea

¹ Conform HG 566/2022 privind aprobarea Metodologiei de organizare și funcționare a creșelor și a altor unități de educație timpurie antepreșcolară, următoarele instituții publice sau private pot face parte din rețeaua de suport profesional a unităților de învățământ preuniversitar cu nivel antepreșcolar:

- a) inspectoratul școlar județean/al municipiului București;
- b) centrul județean de resurse și asistență educațională/Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională;
- c) casa corpului didactic;
- d) direcția generală de asistență socială și protecția copilului;
- e) direcția de sănătate publică;
- f) agenția județeană de plăți și inspecție socială;
- g) inspectoratul județean de poliție/Direcția Generală de Poliție a Municipiului București;
- h) inspectoratul pentru situații de urgență județean/al municipiului București;
- i) serviciul public de asistență socială;
- j) autorități ale administrației publice locale;
- k) instituții de cult;
- l) organisme private acreditate să desfășoare activități în domeniul protecției copilului;
- m) alte instituții publice sau private acreditate de Ministerul Educației, de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și de Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse.

serviciilor de educație timpurie, inclusiv prin varianta serviciilor complementare, pentru copiii cu vârsta de până la 6 ani, care nu beneficiază de un serviciu de educație timpurie standard;

⇒ existența a cel puțin 20 cereri ale părinților cu copii sub 6 ani nesoluționate exclusiv pentru localitățile în care se înregistrează aglomerarea creșelor și a grădinitelor.

Se va acorda punctaj suplimentar pentru următoarele:

- 5 puncte pentru existența unui spațiu adecvat desfășurării activităților de educație timpurie, care poate fi amenajat în minimum două săli (în funcție de numărul de copii) și dotat, ulterior, conform OME nr. 4143/29.06.2022, care să aibă, de asemenea, acces la vestiar și grup sanitar.
- 15 puncte pentru proiectele care se vor implementa într-o zonă defavorizată din punct de vedere economic sau pentru grupuri vulnerabile de copii;

În cazul în care este disponibil un spațiu adecvat operaționalizării serviciilor complementare pentru minimum două grupe de copii se va completa Anexa 3 a Ghidului.

În cazul în care comunitatea nu dispune de un spațiu potrivit pentru înființarea unui serviciu complementar, **se pot achiziționa containere dedicate**, dotate în conformitate cu standardele impuse de OME nr. 4143/29.06.2022 privind organizarea activităților specifice cu copii mici. Containerelor vor rămâne în patrimoniul unității de învățământ de stat/private acreditate, cu grupe de nivel preșcolar și/sau antepreșcolar, care e înființat ca structură pentru servicii complementare

1.5. Eligibilitatea grupului țintă

În cadrul actualei cereri de proiecte sunt eligibile următoarele categorii de participanți:

- Copiii cu vârste între 0-6 ani, cu precădere cei care provin din unități administrativ-teritoriale zone defavorizate din punct de vedere educațional, social, economic și geografic;
- Părinții/reprezentanții legali/persoana în grija căreia se află copilul (bunici, rude, tutori, asistenți parentali).

În cererea de finanțare se va descrie contextul local în care se vor dezvolta serviciile complementare.

O listă orientativă poate fi consultată în Anexa 15, constituită din localitățile înscrise în tipologia comunităților „foarte sărace” și „sărace”, conform indicelui de dezvoltare umană locală dezvoltat și actualizat². Acesta a fost utilizat în cartografierea zonelor defavorizate din *Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate și al Dezvoltării Umane Locale din România* (2016)³ și *Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate*⁴.

În cazul în care un solicitant eligibil nu se regăsește în Anexa 15, ca urmare a schimbărilor demografice din ultimii ani, solicitantul poate argumenta încadrarea în zona defavorizată, urmărind cel puțin una dintre următoarele situații:

- **UNITĂȚI ADMINISTRATIV-TERITORIALE CARE BENEFICIAZĂ DE SPRIJIN GUVERNAMENTAL** prin următoarele acte normative:

² Sandu, Dumitru. (2020). The methodology of local human development index.

³ <https://documents1.worldbank.org/curated/en/237481467118655863/pdf/106653-ROMANIAN-PUBLIC-PI-6-Atlas-lunie2016.pdf>

⁴ <https://documents1.worldbank.org/curated/en/857001468293738087/pdf/882420WPOP1430085232B00UO0900Atlas.pdf>

- HG nr. 323/1996 *privind aprobarea programului special pentru sprijinirea dezvoltării economico-sociale a unor localități din Munții Apuseni;*
- HG nr. 395/1996 *pentru aprobarea Programului special privind unele măsuri și acțiuni pentru sprijinirea dezvoltării economico-sociale a județului Tulcea și a Rezervației Biosferei Delta Dunării;*
- Unități administrativ-teritoriale situate în zone definite în sensul OUG nr. 24/1998 *privind regimul zonelor defavorizate*. Lista completă a acestora poate fi accesată aici: https://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.lista_abc?id=22770.
- **RISCURI DE ORDIN ECONOMIC ȘI SOCIAL** identificate la nivel local, printre care:
 - rată scăzută a natalității;
 - rată crescută a șomajului în comparație cu media națională;
 - procent ridicat de persoane care beneficiază de măsuri de asistență socială;
 - îmbătrânirea populației;
 - dezvoltare economică și socială negativă în raport cu unitățile administrativ-teritoriale învecinate etc.
- **ACCES SCĂZUT LA EDUCAȚIE** identificat prin situații precum:
 - rețea școlară insuficient dezvoltată sau inexistentă în unitatea administrativ-teritorială/localitate;
 - nivel scăzut de educație a populației în vârstă de muncă;
 - comunitățile dezavantajate întâmpină dificultăți în participarea la educație etc.
- **IZOLARE GEOGRAFICĂ**, inclusiv prin inexistența sau slaba dezvoltare a infrastructurii de bază sau de transport.

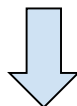
1.6. Sustenabilitatea proiectului

Sustenabilitatea proiectului reprezintă o condiție de eligibilitate stipulată în contractul de finanțare și este de minimum 3 (trei) ani de la data finalizării perioadei de implementare a Proiectului. Antepreșcolarii și preșcolarii din serviciile de educație timpurie complementare beneficiază de costul standard stabilit anual, potrivit prevederilor art. 9 alin. (2) și (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare. Totodată, parteneriatul trebuie să asigure sustenabilitate, să mențină activitatea complementară pe parcursul perioadei de implementare și sustenabilitate, prin păstrarea activităților lunare de sprijin pentru părinții din zonele defavorizate. De asemenea, în perioada de sustenabilitate a Proiectului trebuie respectată condiția impusă pentru menținerea spațiului asigurat pentru desfășurarea activităților care fac obiectul prezentului Ghid prin comodat/concesiune sau prin achiziționare de container.

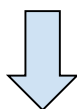
1.7. Etapele proiectului

- I. ETAPA DE INFORMARE ȘI CONȘTIENȚIZARE: se au în vedere activități cu părinții/reprezentanții legali/persoana în grija căreia se află copilul (bunici, rude, tutori, asistenți parentali), în

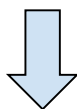
vederea înscrierii în cadrul serviciului complementar care se va dezvolta în comunitatea respectivă.

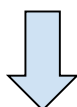
- II. ETAPA DE ACHIZIȚIE, DOTARE și AMENAJARE a minimum 2 săli pentru activități cu copiii, conform OME nr. 4143/29.06.2022, care să aibă, de asemenea, acces la vestiar și grup sanitar. Vor fi amenajate cele două spații aferente sălilor de grupă, cu mobilierul și instalațiile necesare asigurării condițiilor de funcționare, la condițiile igienico-sanitare, în conformitate cu normele de igienă din unitățile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor prevăzute în Ordinul ministrului sănătății nr. 1.456/2020.

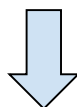
- III. ETAPA DE ÎNFIINȚARE și ÎNSCRIERE ÎN REȚEAUA ȘCOLARĂ a serviciului complementar la Inspectoratele Școlare Județele/Inspectoratul Școlar al Municipiului București, conform legislației în vigoare (Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare și Ordinul ministrului educației nr. 6.217/2022).

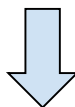
- IV. ETAPA DE SELECTARE A PERSONALULUI DIDACTIC/NEDIDACTIC sau a personalului instruit care să lucreze în cadrul serviciilor de educație timpurie standard și complementare, conform prevederilor art. 254 alin.(1) și art. 262 alin. (4) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

- V. ÎNSCRIEREA COPILOR ÎN CADRUL SERVICIULUI COMPLEMENTAR

- VI. ETAPA DE DERULARE A ACTIVITĂȚILOR EDUCAȚIONALE pe parcursul întregului an școlar/calendaristic, în funcție de nevoia identificată la nivel local. În această etapă, se vor desfășura atât activitățile educaționale cu copiii înscriși, conform standardelor *Metodologiei de organizare și funcționare a serviciilor de educație timpurie complementare*, cât și activitățile dedicate părinților, de consiliere și sprijin, precum și servicii de educație parentală.

- VII. ETAPA DE SUSTENABILITATE – serviciul complementar nou înființat este operațional. Parteneriatul proiectului va fi continuat pentru o perioadă de 3 ani, pentru exploatarea investiției făcută prin proiect. În această perioadă, unitățile de învățământ particulare nu pot percepe taxe pentru serviciile oferite.

1.8. Alocarea apelului de proiecte

Alocarea financiară totală pentru acest apel de proiecte este de 103 milioane euro PNRR, fără TVA.

Bugetele proiectelor se vor utiliza pentru achiziționarea de mobilier, containere echipamente și materiale necesare utilizării spațiilor serviciilor complementare nou înființate, pentru achiziționarea materialelor didactice și a hranei pentru minimum 16 copii sprijiniți (2 grupe mici) pentru o perioadă de cel puțin 12 luni în perioada de implementare, precum și pentru servicii de informare, consiliere și sprijin pentru părinți în perioada de implementare a Proiectului. Valoarea proiectului depinde de numărul de copii înscriși.

Bugetul proiectului va fi exprimat în lei, la cursul InforEuro aferent lunii ianuarie 2023, 1 euro = 4.9493 lei, pe baza estimării prețurilor echipamentelor și serviciilor care vor fi achiziționate, conform studiilor de piață prezentate în cererea de finanțare.

1.8.1. Tipuri de cheltuieli eligibile în cadrul apelului

În cadrul apelului vor fi decontate următoarele tipuri de cheltuieli, **în limita valorii maxime a proiectului de 250.000 euro.**

A. Cheltuieli pentru înființarea și echiparea serviciilor complementare (max. 75.000 de euro)	A1. Cheltuieli pentru amenajarea, igienizarea și dotarea a minimum 2 săli pentru activități cu copiii, inclusiv vestiar, grup sanitar - (max. 65.000 de euro)	<ul style="list-style-type: none"> ● igienizarea și reabilitarea spațiilor în vederea utilizării serviciilor de educație timpurie; ● pătuțuri pentru copii, lenjerii de pat; ● mese și scaune pentru copii; saltele pentru odihnă; ● dulapuri pentru materiale și jucării/rafturi tip bibliotecă; ● veselă pentru servirea mesei; ● mobilier pentru baie, inclusiv mobilier pentru schimbarea scutețelor; ● mobilier pentru spații administrative (birouri, scaune, dulapuri); ● mobilier și echipamente pentru jocuri în aer liber (kituri/trasee/seturi pentru dezvoltarea psihomotorie, balansoar, trambulina, leagăn, pietre senzoriale, tunel, popice, mingi, cercuri etc.); ● materiale didactice de tip jocuri pentru dezvoltare senzorio-motorie (cărți/kituri senzoriale, trasee senzoriale, mobilier pentru activități senzoriale etc.); ● materiale didactice de tip jocuri de manipulare și dexteritate; jocuri și jucării, de asociere și observare, de grup și colaborare; jocuri motrice interior/exterior; cărți adaptate antepreșcolariilor/preșcolariilor etc. <p>Pentru situația în care beneficiarii grantului nu pot pune la dispoziția comunității locale un spațiu corespunzător pentru înființarea serviciului complementar, solicitanții achiziționează un spațiu pentru funcționarea serviciului complementar, <u>de tip container</u>, cu vestiar și grup sanitar inclus.</p>
	A2. Cheltuieli pentru echipamente digitale - (min. 10.000 de euro)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tablă interactivă, ecrane și alte dispozitive multi-touch, software educațional, laptopuri sau unități all-in-one, licențe pentru jocuri digitale, tablete tactile pentru copii, echipamente și software de realitate virtuală augmentată etc. 2. Abonamente la programe digitale de activități pentru antepreșcolari și preșcolari. 3. Cărți electronice și materiale audio/video etc.

<p>B. Cheltuieli pentru operaționalizarea serviciilor complementare de educație timpurie – maximum 150.000 de euro în funcție de nr. de copii înscriși și sprijiniți (cost unitar - 3000 euro/copil)</p>	<p>Cheltuieli pentru activitățile cu copiii, de ex. achiziționarea consumabilelor didactice și a hranei pentru min. 16 copii (max. 50) sprijiniți timp de minimum 12 luni în perioada de implementare a Proiectului, transport pentru copii etc.</p>
<p>C. Cheltuieli pentru servicii de informare, consiliere și sprijin pentru părinții/reprezentanții legali/persoana în grija căreia se află copilul (bunici, rude, tutori/curatori, asistenți parentali) – maximum 25.000 de euro în funcție de nr. de părinți sprijiniți (cost unitar – 500 euro/părinte sprijinit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● servicii de consiliere și sprijin de tip ateliere și sesiuni pentru părinții/ reprezentanții legali/persoana în grija căreia se află copilul; ● servicii de educație parentală de tip ateliere și sesiuni (conștientizarea importanței educației timpurii, dezvoltare, sănătate, igienă și nutriție sănătoasă); ● transport pentru activitățile de informare (ex. vizitele la domiciliul familiei); ● cheltuieli cu consumabilele/cateringul pentru activitățile de consiliere, sprijin ori educație parentală ● cheltuieli cu consumabile didactice (elemente de papetărie/birotică).

Totodată, proiectul trebuie să prevadă minimum 3 măsuri de informare, comunicare și publicitate privind operațiunile finanțate prin proiect din Mecanismul de Redresare și Reziliență, conform prevederilor Manualului de Identitate Vizuala al PNRR (MIV). Aceste tipuri de cheltuieli sunt eligibile din PNRR, în limita plafonului bugetului maxim.

Cererile de finanțare vor conține obligatoriu toate tipurile de cheltuieli eligibile. Elaborarea bugetului se va realiza la nivelul parteneriatului, unde se va ține cont de distribuția procentuală a activităților/cheltuielilor între parteneri, fără a fi depășite procentele de cheltuieli maxime stabilite.

1.8.2. Valoarea maximă a finanțării alocate per proiect

În cadrul unui proiect, se va urmări înființarea de servicii complementare care să deservească un efectiv de minimum 16 copii până la maximum 50 de copii.

Valoarea maximă a grantului (pentru 50 de copii) = 250.000 de euro, valoare eligibilă PNRR.

⇒ Valorile nu includ TVA.

⇒ Sumele reprezentând TVA nedeductibil aferente cheltuielilor eligibile vor fi suportate de către bugetul de stat și înregistrate distinct.

Pentru calcularea valorii maxime eligibile, Beneficiarul va utiliza cursul InforEuro ianuarie 2023, 1 euro = 4.9493 lei

1.9. Indicatorii apelului de proiecte

Fiecare serviciu complementar nou trebuie să dețină minimum 2 săli, cu asigurarea mediului educațional adecvat în serviciile de educație timpurie complementare conform prevederilor Secțiunii a 3-a din Capitolul III - Organizarea și funcționarea serviciilor de educație timpurie complementare din Metodologia de organizare și funcționare a serviciilor de educație timpurie complementară aprobată prin HG 1604/2022, care să fie amenajate și echipate conform OME nr. 4143/29.06.2022, astfel încât să poată fi asigurat sprijin educațional pentru minimum 16 copii, cu vârsta între 0-6 ani, atât în timpul anului școlar, cât și în perioada vacanțelor.

Valoarea minimă a indicatorului de proiect care se măsoară la sfârșitul perioadei de implementare:

Număr de copii care beneficiază timp de 12 luni, în perioada de implementare a Proiectului de servicii complementare nou înființate	min. 16 – max. 50 de copii sprijiniți/proiect
--	--

2. AJUTORUL DE STAT

În funcție de situația concretă, referitor la existența elementelor de ajutor de stat în ceea ce privește finanțarea investițiilor destinate înființării și operaționalizării celor 412 de servicii complementare, în conformitate cu prevederile Articolul 107 alin (1) TFEU,

se disting 2 paliere:

(i) În România, învățământul de stat este finanțat și susținut de stat, aplicându-se prevederile pct. (28) și (29) din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, nefiind considerat o activitate economică.

(ii) În ceea ce privește parteneriatele care cuprind operatori privați (unități de învățământ particulare), pe perioada derulării proiectului și în perioada de sustenabilitate, aceștia nu vor solicita taxe părinților/reprezentanților legali/persoanei în grija căreia se află copilul pentru activitățile

educaționale definite în HG 1604/2022 și derulate în cadrul serviciilor de educație timpurie complementare dezvoltate.

În ceea ce privește eventualele investiții/servicii necesare implementării acestei măsuri, acestea vor fi achiziționate printr-o procedură competitivă, transparentă, nediscriminatorie și necondiționată.

Finanțarea acordată prin aplicarea la prezentul apel de proiecte va fi utilizată exclusiv spre avantajul beneficiarului real, respectiv copiii înscriși în sistemul preuniversitar unde se prestează servicii complementare pe perioada de sustenabilitate, de 3 ani de la finalizarea finanțării. Acest fapt va fi asumat de către Beneficiarii unități de învățământ private în aplicația pentru acordarea finanțării.

De asemenea, sprijinul acordat nu va fi destinat, în nicio situație, finanțării altor activități desfășurate de Beneficiarii unități de învățământ, cu excepția celor constând în activitățile specifice serviciilor complementare. În acest sens, este necesar a se sublinia că sprijinul primit în baza prezentului Program are ca unic scop finanțarea cheltuielilor pe care Beneficiarii unități de învățământ private le înregistrează prestând serviciile complementare.

Totodată, la cererea de finanțare, unitățile de învățământ private vor trebui să anexeze o proiecție financiară din care să rezulte că valoarea totală a cheltuielilor efectuate/costurilor suportate pentru prestarea serviciilor complementare este net superioară valorii sprijinului primit din surse publice în baza Programului, iar sprijinul acordat de stat reprezintă doar o fracție din cheltuielile de funcționare a serviciului de educație complementar. Proiecția va acoperi perioada de derulare a proiectului și perioada de sustenabilitate, de 3 ani, de la finalizarea acestuia.

Se interzice vânzarea bunurilor achiziționate prin Program pe o perioadă cel puțin egală cu cea a derulării proiectului și în perioada de sustenabilitate, cu excepția activelor a căror durată de viață depășește durata perioadei de sustenabilitate, caz în care interdicția de vânzare a bunurilor este valabilă pe întreaga durată de viață a acestora.

3. ELIGIBILITATEA CHELTUIELILOR

Condiții generale de eligibilitate a cheltuielilor:

- să fie necesare pentru realizarea proiectului, să corespundă unor activități eligibile prevăzute în proiect și să fie incluse în bugetul proiectului;
- să fie plătite de la data de semnării contractului de finanțare și până la data de finalizare a proiectului.
- să fie însoțite de facturi emise în conformitate cu prevederile legislației naționale, sau de alte documente contabile cu valoare probatorie echivalentă facturilor, pe baza cărora cheltuielile să poată fi auditate și identificate;
- să nu contravină prevederilor PNRR;
- să respecte prevederile legislației comunitare și naționale aplicabile;
- să nu fi făcut obiectul altor finanțări publice, în condițiile legii.

Cheltuielile neeligibile în cadrul acestei operațiuni sunt următoarele (enumerarea nefiind exhaustivă):

- cheltuielile cu amortizarea;
- cheltuielile cu salariile;
- achiziția de echipamente și mobilier second-hand;
- amenzi, penalități și cheltuieli de judecată;
- cheltuieli cu construcția clădirilor;

- cheltuieli cu achiziția de mijloace de transport;
- cheltuieli generale de administrare;
- cheltuieli cu plata chiriilor;
- cheltuieli pentru organizarea procedurilor de achiziții;
- valoarea TVA aferentă cheltuielilor neeligibile;
- cheltuieli financiare, respectiv prime de asigurare, taxe, comisioane, rata și dobânzi aferente creditelor;
- contribuția în natură;
- taxa de timbru verde;
- cheltuieli de mentenanță a echipamentelor;
- dobânzi debitoare pentru datorii/plăți restante;
- cheltuielile efectuate cu achizițiile în regim de leasing;
- orice alte cheltuieli considerate necesare pentru atingerea obiectivelor proiectului și care nu fac parte din lista de cheltuieli eligibile sunt considerate cheltuieli neeligibile.

Cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral de către beneficiar.

Responsabilitatea și răspunderea pentru gestiunea financiară a grantului revine în întregime beneficiarului, conform prevederilor legale în vigoare și contractului de finanțare.

Cheltuielile de management/implementare proiect vor fi suportate din bugetul entităților partenere, ele nefiind eligibile în cadrul programului de finanțare PNRR.

Solicitantul își asumă obligația de a nu primi finanțări din alte surse publice pentru aceleași cheltuieli eligibile ale proiectului, sub sancțiunea rezilierii contractului; solicitantul va depune o declarație care atestă că nu a mai primit sprijin din fonduri publice pentru proiectul propus (vezi *Declarație pe propria răspundere privind evitarea dublei finanțări* – conform anexei 2 a ghidului).

Cheltuielile de management/implementare proiect nu vor fi suportate din bugetul proiectului.

Achiziția de echipamente va include și serviciile aferente precum: asigurare, servicii de instalare, punere în funcțiune, instruirea aferentă. Echipamentele achiziționate în cadrul proiectului vor fi utilizate exclusiv pentru activitățile cu copiii în cadrul serviciilor complementare.

Prin Contractele de finanțare, se va impune obligația ca finanțarea publică să fie acordată numai pentru activitățile neeconomice și să nu existe subvenționare încrucișată a activităților economice, sens în care beneficiarii care desfășoară atât activități economice cât și neeconomice au obligația organizării evidenței contabile separate între cele două tipuri de activități.

4. COMPLETAREA CERERILOR DE FINANȚARE

Proiectele se depun exclusiv online, prin sistemul informatic <https://proiecte.pnrr.gov.ro/#/home>, cu respectarea termenului limită de depunere menționat în Calendarul apelului. Perioada de depunere a proiectelor.

Informații și indicații cu privire la utilizarea sistemului informatic pot fi obținute aici: <https://proiecte.pnrr.gov.ro/#/home>.

Structura cererii de finanțare este prezentată în Anexa 1 la prezentul Ghid. Înainte de finalizarea aplicației, solicitantul trebuie să se asigure că toate secțiunile sunt completate și că propunerea de

proiect conține documentele prezentate în tabelul de mai jos, semnate electronic și încărcate în sistemul informatic în format pdf.

O propunere de proiect completă conține următoarele documente, care vor fi depuse semnate electronic, scanate, în format pdf.:

Anexa 1 - Cererea de finanțare;

Anexa 2 - Declarație pe propria răspundere privind evitarea dublei finanțări;

Anexa 3 - Declarație privind existența spațiului în care se vor desfășura serviciile complementare;

Anexa 4 - Declarație de angajament pentru colectarea datelor privind beneficiarul real al fondurilor;

Anexa 7 - Mandat de împuternicire pentru semnarea anumitor documente din cererea de finanțare (dacă este cazul);

Anexa 8 - Declarație de consimțământ privind prelucrarea datelor cu caracter personal;

Anexa 9 - Declarație privind conflictul de interese;

Anexa 11 - Declarație privind respectarea principiului DNSH;

Anexa 12 - Declarația privind eligibilitatea TVA;

Anexa 13 - Acord de parteneriat cadru;

Anexa 14 - Declarația de utilizare a spațiului nou înființat din cadrul serviciului complementar exclusiv pentru servicii de educație timpurie;

Anexa 16 - Declarația de eligibilitate a solicitantului;

Anexa 17 - Declarația de angajament;

- Studii de piață privind valorile achizițiilor bugetate în proiect;
- Certificat de atestare fiscală, referitor la obligațiile de plată la bugetul local, precum și la bugetul de stat;
- Documentele statutare ale solicitantului;
- Documente justificative, cum ar fi de exemplu contracte de concesiune sau comodat, pentru folosirea în mod gratuit a spațiului, pe toată perioada desfășurării proiectului și în perioada de sustenabilitate a acestuia de minimum 3 ani, exclusiv pentru servicii de educație timpurie și altele după caz.

Lipsa unuia dintre documentele mai sus menționate sau completarea sa neconformă, ulterior etapei de solicitare a clarificărilor, atrage respingerea cererii de finanțare.

Având în vedere termenele foarte scurte din Calendarul apelului de proiecte, se recomandă ca, în perioada de evaluare a proiectelor, solicitanții să verifice în permanență sistemul informatic/adresa de e-mail, astfel încât, în cel mai scurt termen posibil de la primirea solicitării de clarificări să dea curs acesteia, furnizând informațiile/documentele solicitate.

DOAR PROPUNERILE DE PROIECTE COMPLETE ȘI CONFORME VOR FI ACCEPTATE ÎN ETAPA DE EVALUARE CALITATIVĂ.

Limba utilizată în completarea cererii de finanțare este limba română.

Pentru transmiterea cererilor de finanțare prin aplicația informatică, semnătura electronică extinsă a reprezentantului legal/persoanei împuternicite trebuie să fie certificată în conformitate cu prevederile legale în vigoare. În cadrul prezentului apel, proiectele se depun exclusiv online, prin platforma electronică dedicată PNRR, disponibilă la adresa <https://proiecte.pnrr.gov.ro/#/home>, cu respectarea termenului limită de depunere menționat mai jos.

Calendarul apelului:

Calendarul apelului este următorul:

Activitatea	Data/ora perioada
Apel deschis pentru depunerea de proiecte	08.02.2023 (ora 09:00) - 28.03.2023 (ora 23:59)
Perioada estimativă pentru semnarea contractelor de finanțare	23 mai - 22 iunie 2023

Etapile intermediare ale evaluării vor fi afișate pe site-ul www.edu.ro.

5. EVALUAREA ȘI SELECȚIA PROIECTELOR

Scopul procesului de evaluare vizează determinarea calității proiectelor depuse în vederea finanțării acestora.

Evaluarea proiectelor

Evaluarea proiectelor se va realiza în 2 etape:

I. Evaluarea eligibilității solicitanților și proiectelor;

I.1. Publicare liste inițiale cu solicitanți acceptați/solicitanți respinși cu termen pentru eventuale contestații, soluționarea eventualelor contestații.

I.2. Publicare listă solicitanți acceptați/solicitanți respinși în etapa I

II. Evaluarea calitativă a proiectelor;

II.1. Publicare liste inițiale cu solicitanți acceptați/solicitanți respinși cu termen pentru eventuale contestații, soluționarea eventualelor contestații

II.2. Publicare listă finală solicitanți acceptați/solicitanți respinși în etapa II

Pentru fiecare proiect se vor completa două grile de evaluare:

⇒ Grila de evaluare a eligibilității solicitantului și a proiectului, prin verificarea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate ale solicitantului și ale proiectului, în conformitate cu prevederile prezentului Ghid (Anexa 6 la prezentul Ghid);

⇒ Grila de evaluare calitativă a proiectului, prin acordarea de punctaje între 0 și valoarea maximă aferentă criteriului, însoțite de comentarii justificative (Anexa 5 la prezentul Ghid).

Cererea de finanțare va fi depusă și va fi verificată din punct de vedere al conformității administrative, a eligibilității, precum și din punct de vedere tehnico-financiar, de către o comisie de evaluare, pe baza unor grile de evaluare. Aplicațiile vor fi admise dacă cererea de finanțare primește DA la toate criteriile conformității administrative și eligibilității și un punctaj total de peste 60 de puncte la criteriile tehnico-financiare.

În cazul în care se constată lipsa unor documente, evaluatorii pot formula, pentru fiecare etapă a procesului de evaluare, solicitări de clarificări, pentru a completa informațiile/documentele necesare unui dosar complet al Cererii de finanțare.

În fiecare dintre cele două etape de evaluare a proiectelor, în cazul în care, în urma verificării documentelor transmise de către solicitanți, se constată existența unor necorelări în cadrul cererii de finanțare și/sau între cererea de finanțare și documentele suport și/sau se consideră necesare clarificări, se poate solicita un număr de maximum 2 (două) solicitări de clarificări. Termenul maxim de răspuns la solicitarea de clarificări este de 2 (două) zile calendaristice.

În cazul în care solicitantul consideră în mod justificat ca termenul stabilit nu poate fi respectat, solicită în scris prelungirea termenului cu maximum 2 (două) zile calendaristice, situație în care se stabilește un nou termen de răspuns.

În cazul în care solicitantul nu furnizează clarificările solicitate sau acestea nu sunt transmise în termenul stabilit, evaluarea se va realiza pe baza informațiilor comunicate la depunerea Cererii de finanțare.

Ulterior fiecărei etape de soluționare a contestațiilor, se vor publica Lista finală a proiectelor declarate admise/respinse în urma contestațiilor din etapa de evaluare a eligibilității solicitanților și a proiectelor, respectiv Lista finală a proiectelor declarate admise/respinse în urma contestațiilor din etapa de evaluare calitativă a proiectelor.

Lista finală a proiectelor selectate pentru finanțarea din granturi PNRR va fi aprobată prin ordin al ministrului educației și publicată pe site-ul www.edu.ro.

Retragerea cererii de finanțare se poate face numai de către reprezentantul legal sau de către persoana împuternicită prin mandat/împuternicire specială, în baza unei decizii comune a partenerilor cu privire la retragerea solicitării de finanțare. Retragerea solicitării de finanțare se va realiza prin sistemul informatic în maximum 3 (trei) zile lucrătoare de la transmiterea cererii de finanțare. După acest termen, cererea de finanțare intră automat în evaluare.

6. CONTRACTAREA ȘI IMPLEMENTAREA PROIECTELOR

6.1. Actualizarea documentației tehnico-economice existente

Beneficiarii (operatori publici și privați) care îndeplinesc criteriile stabilite și încheie contracte de finanțare vor avea responsabilitatea înființării, echipării și operaționalizării serviciului/serviciilor complementare, respectiv a încheierii contractelor cu furnizorii care vor livra mobilierul și echipamentele necesare.

În cazul unor modificări/schimbări apărute în perioada dintre data depunerii Cererii de finanțare și data contractării, beneficiarii, după caz, vor transmite documente justificative în acest sens.

6.2. Contractarea proiectelor

În cazul unor modificări/schimbări apărute în perioada dintre data depunerii Cererii de finanțare și data contractării, solicitanții vor transmite documente justificative în acest sens.

După finalizarea procesului de evaluare, pentru proiectele selectate în urma procedurii competitive, Ministerul Educației redactează Nota de aprobare a proiectului și Contractul de finanțare și transmite Solicitantului Contractul de finanțare, în vederea semnării acestuia de către reprezentantul legal. Solicitantul va încărca în platforma electronică dedicată PNRR documentele solicitate în funcție de disponibilitatea platformei.

Semnarea Contractului de finanțare

În baza Listei finale, aprobată prin ordin al ministrului educației, se va transmite o Scrisoare de aprobare a grantului, adresată fiecărui beneficiar care urmează să semneze un Contract de finanțare, care va detalia condițiile de implementare.

Solicitantul are obligația de a păstra documentele aferente proiectelor pe perioada prevăzută de articolul 132 din Regulamentul(UE) nr. 241/2021 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență, respectiv timp de 5 ani de la data plății soldului său, iar în absența unei astfel de plăți, de la data efectuării ultimei raportări.

Contractul de finanțare va detalia condițiile de implementare.

Perioada de derulare a activităților proiectelor finanțate în cadrul apelului începe la data intrării în vigoare a contractului de finanțare, iar achizițiile și înființarea serviciilor complementare trebuie finalizate, până cel mai târziu, la data de 31 ianuarie 2024.

6.3. Reguli privind implementarea și monitorizarea proiectelor

Monitorizarea implementării Contractelor de finanțare din punct de vedere tehnic și financiar se va realiza de către Ministerul Educației.

Indicatorii asumați în cererea de finanțare aprobată sunt obligatorii pentru toți beneficiarii de granturi finanțate din prezentul apel, aceștia cuantificând consecințele directe ale proiectului și efectul său asupra beneficiarilor. Valorile acestor indicatori se vor colecta și raporta către ME pentru a urmări progresul în atingerea rezultatelor estimate. În cazul în care indicatorii obligatorii, asumați de către Beneficiar, nu vor fi atinși, finanțarea va fi diminuată, în condițiile prevăzute de legislația aplicabilă.

6.4. Documente necesare în etapa de implementare a Contractelor de finanțare

Beneficiarul are obligația întocmirii Rapoartelor de Progres și a cererilor de transfer și de a pune la dispoziția ME documentele justificative ce însoțesc cererea de transfer, spre a fi verificate, în vederea autorizării acesteia. În cadrul rapoartelor de progres vor fi incluse prevederi privind conformitatea cu

principiul DNSH/obligațiile solicitantului de asumare a angajamentului privind respectarea principiului "de a nu prejudicia în mod semnificativ", pentru fiecare dintre obiectivele de mediu identificate în cadrul componentei, precum și modalitatea de respectare a acestora și de transmitere a tuturor datelor necesare verificării acestor angajamente.

În cadrul cererilor de transfer depuse de către beneficiari se vor evidenția distinct valoarea aferentă cheltuielilor eligibile din PNRR și valoarea TVA aferentă cheltuielilor eligibile.

6.5. Mecanisme de gestionare a riscurilor de implementare

Beneficiarii vor identifica riscurile care pot să împiedice asupra implementării proiectului în calendarul propus, cum ar fi, de exemplu, întâzieri în procedura de achiziție publică.

Pentru riscurile identificate vor fi propuse măsuri de reducere a acestora.

ME organizează și exercită activități de control intern, de control preventiv și de identificare și gestionare a riscurilor. Astfel, ME va lua toate măsurile necesare pentru evitarea conflictului de interese, prevenirea neregulilor grave, a dublei finanțări, asigurarea bunei gestiuni financiare, controlul și recuperarea creanțelor, verificarea beneficiarilor reali ai fondurilor

7. MODIFICAREA GHIDULUI SPECIFIC

Prevederile prezentului ghid pot fi modificate în vederea actualizării cu eventuale modificări legislative aplicabile, pentru îmbunătățirea procesului de selecție, sau pentru alte motive, în cuprinsul cărora vor exista și prevederi tranzitorii pentru proiectele aflate în procesul de evaluare, selecție și contractare pentru asigurarea principiului tratamentului nediscriminatoriu tuturor solicitanților de finanțare.

Ghidul poate fi modificat în aceleași condiții în care a fost aprobat, cu respectarea regulilor de transparență, prin aprobarea modificărilor prin ordin al ministrului educației.

8. TRANSPARENȚA

Ghidul a fost publicat în consultare publică, pe site-ul Ministerului Educației, la data de 06.01.2023 observațiile primite au fost integrate, rezultând forma actuală a ghidului. Beneficiarul este obligat să respecte prevederile cuprinse în Anexa 1 - Cererea de Finanțare, referitoare la asigurarea conformității cu politicile Uniunii Europene și naționale, privind achizițiile publice, egalitatea de șanse, dezvoltarea durabilă, informarea și publicitatea.

9. PREVENIREA NEREGULILOR GRAVE, A DUBLEI FINANȚĂRI

⇒ Solicitantul va atașa aplicației Anexa 2 - Declarație pe propria răspundere privind evitarea dublei finanțări și Anexa 9 – Declarația reprezentantului legal privind conflictul de interese. Aceste declarații se vor depune de către fiecare reprezentant legat al fiecărui partener din proiect, inclusiv de către membrii unității de implementare a proiectului, în etapa de lansare a procedurilor de achiziție publică a echipamentelor.

- ⇒ Evaluatorii vor semna o declarație pe proprie răspundere că nu se află în conflict de interese cu solicitantul aplicant.
- ⇒ Fondurile PNRR, care reprezintă finanțarea obținută, vor fi utilizate pentru scopul propus, în conformitate cu toate regulile aplicabile, în special normele privind prevenirea conflictelor de interese, fraudă, corupție și dublă finanțare, din cadrul mecanismului și din cadrul altor programe ale Uniunii Europene.

10. RESPECTAREA PRINCIPIULUI „DE A NU PREJUDICIA ÎN MOD SEMNIFICATIV (DNSH)”

Respectarea principiului „de a nu prejudicia în mod semnificativ” se va realiza prin obligații în sarcina solicitantului, care vor fi menționate în aplicație, inclusiv prin autoevaluarea prin intermediul chestionarului de mediu, fiind una din condițiile de eligibilitate a proiectului.

Justificarea impactului asupra mediului

Toate proiectele finanțate prin intermediul COMPONENTEI 15 – Educație, Investiția I2 - Schemă de granturi pentru înființarea și operaționalizarea unui număr de 412 servicii complementare pentru grupurile dezavantajate în cele 41 de județe și în municipiul București trebuie să contribuie la tranziția verde și digitală a localităților din România. În acest sens, toate proiectele trebuie să respecte principiul DNSH („Do not significant harm”), astfel cum este prevăzut la Articolul 17 din Regulamentul (UE) 2020/852 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile.

11. BENEFICIARUL REAL

Solicitanții vor anexa aplicației Anexa 4 - Declarație de angajament pentru colectarea datelor privind beneficiarul real al fondurilor.

12. CONTRIBUȚIA INVESTIȚIEI LA OBIECTIVELE ASUMATE PENTRU REALIZAREA INDICATORILOR DIN DOMENIUL CLIMEI ȘI DIN DOMENIUL DIGITAL

Se estimează că activitățile sprijinite prin acest apel nu vor avea un impact semnificativ previzibil asupra obiectivului de mediu, luând în considerare atât efectele directe de pe parcursul implementării, cât și efectele indirecte de pe parcursul duratei de viață a investițiilor.

Minim 4% din alocarea financiară a apelului, respectiv 4,12 milioane euro, este dedicată atingerii obiectivelor asumate pentru realizarea indicatorilor din domeniul digital, în special prin Cheltuieli pentru echipamente digitale.

13. ANEXE

Anexa 1 - Cererea de finanțare;

Anexa 2 - Declarație pe propria răspundere privind evitarea dublei finanțări;

Anexa 3- Declarație privind existența spațiului în care se vor desfășura serviciile complementare;

Anexa 4 - Declarație de angajament pentru colectarea datelor privind beneficiarul real al fondurilor;

Anexa 5 - Grila de evaluare ETF;

Anexa 6 - Grila de evaluare CAE;

Anexa 7 - Mandat de împuternicire pentru semnarea anumitor documente din cererea de finanțare (dacă este cazul);

Anexa 8 - Declarație de consimțământ privind prelucrarea datelor cu caracter personal;

Anexa 9 - Declarație privind conflictul de interese;

Anexa 10 - Contract de finanțare;

Anexa 11 - Declarație privind respectarea principiului DNSH;

Anexa 12 - Declarația privind eligibilitatea TVA;

Anexa 13 - Acord de parteneriat cadru;

Anexa 14 - Declarația de utilizarea a spațiului nou înființat din cadrul serviciului complementar exclusiv pentru servicii de educație timpurie;

Anexa 15 - Listă orientativă de localități situate în zone defavorizate;

Anexa 16 - Declarația de eligibilitate a solicitantului;

Anexa 17 - Declarația de angajament.